

STUDENTS

IZNAK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
20 SANT.

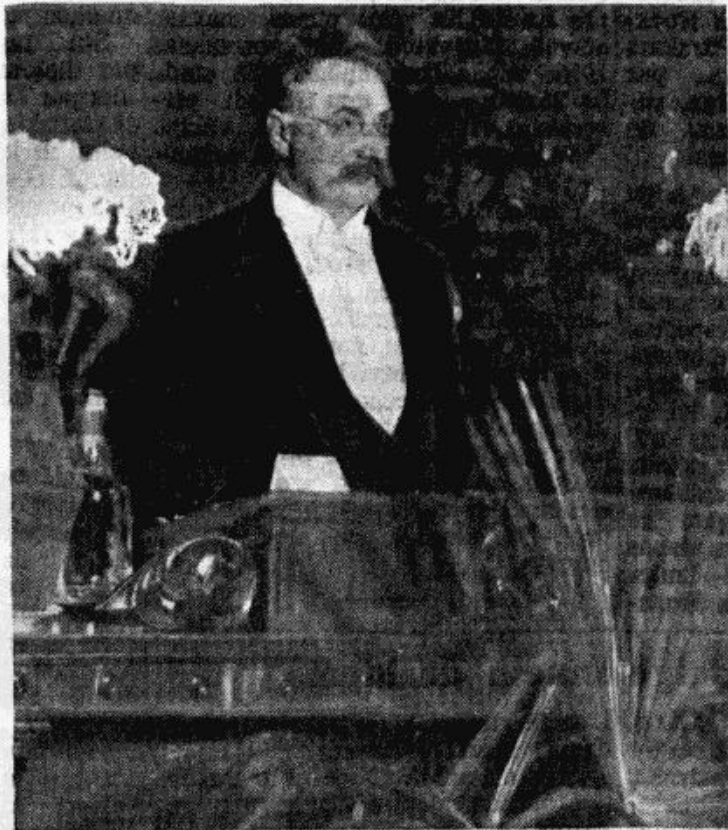
K. BRANDTA un K. UPESLEJAS NODIBINĀTS 1922. GADĀ

REDAKCIJA UN KANTORIS RIGĀ, BRUŅINIEKU IELĀ №. 20, DZĪV. 18. PASTA ADRESE: RIGĀ, PASTA KASTE № 70
RUNAS STUNDAS: PIEKTDIENĀS NO PLKST. 16—17 UN SVĒTDIENĀS NO PLKST. 14—15 SLUDINĀJUMU MAKSA: PRIEKŠ-
PUŠĒ 90 SANT., TEKSTĀ 60 SANT., SLUDINĀJUMU DAĻĀ 20 SANT., PAR PETIT RINDIŅU + 5% SLUDINĀJUMU NODOKLIS

Nr. 113.

Otrdien, 5. oktobrī, 1926.

V. ak. g.

Universitātes rektors

Prof. A. Tentelis atklāj auļā gada akta
svinības.

Universitātes svētkus svinam 7. reizi, pēc
grūtā darba gada, kuŗš prasījis daudz sviedru un
enerģijas, taču noritējis spēcīgā kārtā, nesdams
kuplus, dārgus augļus. Ik gadus mūsu apcirknī
pildās vērtīgiem graudiem, jo L. U. darbu strādā
ar lielu prieku, par savu mērķi uzskatīdama
zinātn. darbību un jaunās akadēm. saimes veido-
šanu. Šinī darbā viņa pat sevi ir aizmīrausi.

Valsts prasība pēc izglītotiem darbiniekiem
ir apmierināta. Univ. plašais tilts, kas to saista
ar sabiedrību, ir mūsu darba praktiskā puse.
Tā liek vērot sabiedrības impulsu un pielikt pūles,
lai to apmierinātu. Darbā izlūdzamies valsts un
tautas atbalstu. Lai nikni vēji, nedz vētras ne-
aizniedz daļo zinātnes templi. „Dievs, svētī
Latviju!”

(Iz rektora runas L. U. 7. gada svētkos).

Sveicieni 7 gadu gaitās.

Studentu dzīve.

Izglītības ministrs

E. Ziemelis.

Pirmie soļi bija sajūsmas un darba
gribas pilni! — Univ. mācības spēki
pašizliedzīgi strādājuši, ne-
skatīdamies uz personīgiem un mate-
riāliem labumiem, un tamdēļ ir sa-
sasniegti jau lieli panākumi. Mūsu
universitāte īsajos 7 gados ir izvei-
dojusies, izaugusi par tādu kultūras
faktoru, ar kuŗu mēs varam nevien
nostāties blakus citām tautām, bet
esam šinī ziņā pat aizgājuši jau priekš-
šā dažām vecākām valstīm.

Valdība ir nākusi un arī turpmāk
nāks pretim universitātes izbūves
darbam, lai varētu

paplašināt telpas un aparatus,

kuŗu trūkums vēl sāpīgi sajūtams vai-
rāku fakultātu laboratorijās. Lai gan
valstij nav pārāk plašu līdzekļu, tad
tomēr ministrs cer atrast ceļus, lai
pabalstītu universitāti, cik tas pašrei-
zējos apstākļos vien būs iespējams. Ja
ne citādi, tad pakāpeniski, gadu no
gada papildināsim mācības līdzekļus
un paplašināsim klausītāvu telpas;
pagājušā gadā jau lika pamatus bota-
niskam dārzam, kas tagad jāizveido
plašāki. Ja pirmo septiņu gadu laikā
universitātes tukšajās sienās ir jau
tik daudz veikts, tad domājams —
nākošie gadi būs vēl daudz produk-
tīvāki.

Visiem spēkiem veicināma un pa-
balstāma studentu nama izbūve. Tomēr, par nožēlošanu,
šinī svarīgā jautājumā

nevar saprasties paši studenti,

kas lielā mērā mazina sabiedrības in-
teresi pret — studentu namu. Ja
dažas studentu grupas ne-
atbalstītu, pat neturētu par vajadzīgu
pievienoties šim darbam, tad tur
nevarētu neko iebilst; bet uzstāties
asā opozīcijā, kavēt šīs
idejas izvešanu — visiem li-
dzekļiem un ievietot pat laikrakstos

«Nodoļu sveicienu akadēmiskai
saimei!

Visā drīzumā došu «Studentam»
plašu interviju, jo man ir daudz kas
sakāms par Universitāti un studējošo
jaunatni.» —Br.—

J. Čakste,

Valsts prezidents.

Mums jaunām valstīm vajadzīgi augsti izglītoti cilvēki, kuŗi ar savu
garīgo spēku uzturētu tautā ticību uz augstākiem ideāliem. Lai mūsu
universitāte būtu tas avots, no kuŗa iztek viss, kas skaists un cildens;
lai no universitātes sienām iznāk ne tikai slaveni zinātnieki, bet arī
labākie ļaudis, kuŗi pašizliedzīgi kalpotu latviešu tautai un neprastu
„kas man par to tiks.”

E. Ziemelis,

izglītības ministrs.

Latvju Augstskola, ko senāk tautas labākie dēļi skatīja zvaigznēs,
nonākusi tautas zemē. Lai līdz ar viņu tautas zemē nometas
zvaigzņu spožums!

T. Zeiferts,

„Jugl. Min. Mēnešr.” red.

Studentu jaunībai jābūt par kori, kuŗš atšalc un atbalso mūsu
labākos kultūras centienus. Viņai jātop par latvju kultūras gvardi,
kuŗa sargā un glabā mūsu gara vērtības.

K. Skalbe.

Mūsu Universitātei, tautas jaunatnes gaišākam avotam, novēlu
mūžīgu dzidrumu un studējošai jaunatnei arvien slāpes pēc nacionālas
zinātnes.

J. Ākuratoris.

Tu, zinātnības dīzenums,
Audz spēkā, kuplumā!
Lai svēts tavs lielais pienākums,
Celt tautu gaišumā.

Lai nevien retais atrastos,
Kam augsta gaisma spīd,
Bet lai it visi saprastos
Ar gudrībām ik brīd’.

Lai arī zemās būdīnās
Audz gaisma spožāka,
Tad Tavu godu cildinās
Balss tautā pilnīga.

Kaudzītes Matīss.

pretrakstus, ir nepiedodami,
no šo studentu grupu puses.

Mūsu universitātes korpora-
ciju dzīvē vajaga izpausties
latviskam garam (pēc kuŗa

jau tiecas stud. vienotnes), vecām
ģermanu un citu tautu studentu «jēra-
šām» nav vairs vietas mūsu studentu
vidū un ja viņas vēl tiktu dažās kor-
porācijās kultivētas, tad ir pienācis

Akadēmiskā saime!

«Studenta» sveiciens L. U. 7. g.
svētkos.

Pirms septiņiem gadiem latvju zi-
nātne bija aiz mūža mežiem. Tikai
sajūsmas, darba gribas un nešaubī-
gas ticības apdvesti cilvēki varēja
ķerties pie šī meža lišanas, lai cirstu
jaunas tekas, jaunus lidumus latvju
zinātnei un garīgai dzīvei. No dzim-
tās zemes ārēm, no asinim slacītā
kaujas lauka nāca studenti, lai kopā
ar saviem profesoriem sekmētu lie-
lisko darbu.

Akadēmiskās dzīves laiks ir bijis
īss, bet darba paveikts daudz. Ja nu
atkal, kā pirms 7 gadiem, nostāja-
mies šā mūža meža priekšā, — tā-
lumā tikko saredzāmi kūp liduma dū-
mi, dzird aso cirvju troksni. Vien-
padsmit drošas, taisnas tekas, kuŗām
savi ipatnēji ceļi, bet kopējs virziens,
ved dziļi biežoknī.

Daži darba gaitās paguruši un aiz-
gājuši, bet viņu vietā sīmtiem jauni.

Sākumā zinātnes liduma lidēji ko-
pēji uzsāka darbus, maz pamazām
savās gaitās tie attālinājās un pazu-
duši cits cita acim. Lai viņi ieturētu
kopējo virzienu, lai savstarpēji sa-
zinātos un paustu savu apņemšanos,
no takas līdz takai viņu atbalss, ku-
rā skan lidumnieku kopējās līgas un
centieni, kuŗi uztver un pārraida katra
atsevišķa lidumnieka domas un cen-
tēnus, kas neatļauj nomaldīties
mūža meža biežoknī.

Akad. dzīves laikraksts «Students»
dziļā cienībā pateicās lidumniekiem
— akadēmiskai saimei par dāvāto uz-
ticību un līdzdarbību pagājušā laikā,
tāpat turpmāk izlūgdamies viņas at-
balstu šinī darbā.

«Students» arī uz priekšu šķīls aka-
demisko dzirksti studentu starpā.

pats pēdējais laiks tās izskaust, lai
dotu vietu tautas ipatnībām, nacionā-
lam elementam) un korporācijas, stu-
dentu biedrības izaudzinātu valstiski
apzinīgus sabiedrības locekļus.

Zinātnes veteraņi.

L. U. satversmē pastāv noteikums: «Mācības spēki, kuriem ir 70 gadi, nevar vairs ieņemt attiecīgu katedru, bet patur akadēmisko titulu, kā arī tiesību izlietot Universitātes kabinētu un labor. saviem zinātn. pētījumiem un izpildīt ārstata darbus fak. uzdevumā.

Patlaban šādi māc. spēki, kuri jau izkalpojuši pilnu pensiju, mums ir četri, prof. Dr. h. c. — J. Lautenbachs, L. Kundziņš, E. Ostvalds un G. Nolteins. Izņemot pēdējo, visi pārējie citīgi turpinā savu darbu kā ārstata profesori, līdz radīsies zinātnieki, kas stāsies viņu vietā.

Prof. Dr. h. c. Jēkabs Lautenbachs lasa latvju un vispārīgo literat. vēsturi-filol. un filoz. fak. Nākošā gadā viņš svēnēs jau 80. dzimšanas dienu un atskatīsies uz savu garo, zinātnē ziedoto darba cēlienu. Prof. L. mūs interesē kā zinātnieks, kurā pētījumi ir un paliek vērtīgi, un ievēribas cēnīgi. Bet savēds liktenis, bleži vien, pavada cilvēkus, kuri nododas un kalpo cēlai idejai — viņi paliek neievēroti, atstumti. Arī prof. L., kurā daudzos pētījumus par latvju mitoloģiju, dainām un tautas dzīvi neviens nenolīgs, palicis viens starp lielajām grāmatu un manuskriptu kaudzēm.

Viņa zinātniskā darbība sākās 1874. g., kad tas Tērbatā uzsāk teoloģijas studijas. Nodomus izānc karš, atraudams cerēto stipendiju, kad studijas gandrīz galā. Filoz. prof. Teichmüllers viņam izpalīdz, ieteikdams to par latvju val. lektoru Tērbatas univ. Te nu sākās L. darbība gan zinātnē, gan literatūras laukā. Pirmais zinātn. darbs iznāk Tērbatā 1878. g. «Zur Geschichte d. lettischen Gramatik». Pie teoloģijas atgriezies nevarējis, jo tās docenti baidījušies, ka jaunais lektors var pulcināt ap sevi latv. studentus. Arī prāts nesies uz latv. literatūru un filozofiju. 1887. g. tas ar darbu «Über d. lettischen Religion» iegūst filoz. kand. gradu un 1896. g. aizstāv maģistra d. «Latviešu-leišu dainu apskati». I. d. — kurā zinātniski azlūkotās mūsu tautas dainas. Tā paša darba II. d. — brachioloģisms, kurā salīdzināti visu tautu sakāmvārdi, tas sagatavo un iespiež, bet pasaules kara dēļ to nevar aizstāvēt. Par šo darbu devis visai labvēlīgu atsauksmi krievu prof. Buļičs Petrogradā, kurš atrod, ka L. pierādījis spējas ieņemt 4 katedrus — baltu fil., salīdz. vēst., folkloras un etnografijas. Pats profesors saka: «Darbā gribēju savākt un aplūkot visu Eiropas tautu sakāmvārdus, bet beidzot apkēros, kādu neiespējamu un neapņējamu uzdevumu esmu iesācis.» Vēl viņam sakārtotas darba pārējās 3 daļas: III. — miklas, IV. — teikas un pasakas, V. — pušamie vārdi. Tie gaida izdevēju...

Profesoram daudzas atmiņas par Tērbatas studiju laikiem, tās viņš cer uzrakstīt, ja spēki atļaus. Tāpat grāmatu plauktos gul biezās pakas manuskriptu — latv. literat. vēsture, vispārīga liter. vēst. — franču, angļu, spāņu, itāļu u. c. Tas profesora ilgu gadu pētījumu darbs, kur tik daudz nepieciešama materiāla studentiem.

Par savu darba gaitu L. U., kurā tas strādā no 1919. g., prof. apmierināts. Agrāk bijis uzaicinājums braukt uz Vladivostoku, pēc īsas šaubīšanās palicis tomēr Tērbatā un lai arī tur, sakarā ar revolūciju piedziļojis visai grūtas dienas, tomēr ticis dzimtenē, par kurās tautu un gara cēlumu tik daudz cīnījies un upurus nesis. Draugs, filoz. prof. Osis, sekojis aicinājumam un devies uz Krieviju, kur nāve to ievēdusi veļu valstī. Par sava darba turpinātājiem prof. min. cand. phil. Kārklīgu, vai Jansonu.

Par studentiem viņam viens atziņums — studentes tomēr izrādīties čaklākas strādātājas, kā studenti. Pēdējie atraujoties sevišķi no piedalīšanās semināros, kur pašiem jāstrādā un jārunā līdzī.

Nāk. gada jubilejā A. Gulbis izdos viņa «Niedrišu Vidvutu», ar N. Strupka ilustrācijām. Zr.

Darba gada pārskats.

Pag. mācības gadā bij imatrikulēti 627 stud., latviešu 5573 (84,1 proc.), cittautiešu 1054 (15,9 proc.). Visvairāk studējošo tautsaimn. un ties. zin. fak. — 1743, vismazāk teoloģijas — 132. Pie Universitātes darbojās 305 māc. spēki un 143 pers. liels zinātniski pārdarbojiskais papildu personāls. Stipendiatu, atstātu pie Univ. sagatavoties akadēmiskam darbam — 12. Bez tam lauksaimn. fak. jaun. asistents un 1 asistents, un 1 veter. med. fak. asist. atrodas ārzemēs, kā Starptaut. Izglīt. Komitejas, Ņujorkā («International Education Board») stipendiatu, un 1 medic. fak. prosektores un 1 jaun. asist. — kā Rockefeller'a Fonda stipendiatu. Pārskata gadā Univ. beigušas 209 pers., par doktoriem — tehnisko zinātņu, vēstures, dabas zin., Dr. med. un teoloģ. — promovētas 10 pers.

Stipri sajūtams vēl vienmēr telpu trūkums: archit. fak. trūkst telpu diplomdarbu izstrādāšanai, kabinētiem, kolekcijām un muzejiem, III. archit. darbnīca par daudz maza; fil. filoz. fak. — eksperim. psih., eksperim. fonētikas, egiptoloģijas un arhaioloģijas kabinētiem, kurus apmeklē visu fak. stud., lai iegūtu vidussk. skolot. tiesības; inž. fak. — rasētavu un klausīt. skaits nava piemērots fak. vajadzībām; ķīm. fak. — prakt. d. organ. un neorgan. ķīmijā lauksaimn. un dabas zin. stud.; lauks. fak. — lauks. mašīnu izmēģ., entomoloģ. un fitopa-

toģijas kab. un mikrobiol. labor.; matem., dab. z. fak. — fiz. labor., meteoroloģ. inst., u. c. mech. fak. — trūkst telpu elektrotechn. labor. paplašināšanai, medic. fak. trūkst telpu vispārīgi. Arī māc. līdzekļu trūkumi vēl arvienu diezgan lieli.

No 1925. g. 1. jūl līdz 1926. g. 1. jūl. Univ. izdevusi Ls 3.471.033,10; ieņēmusi no māc. maksām Ls 934.009,40. Dažādi ieņē. Ls 36.296,93; kopā Ls 970.306,33. Saņēmusi tieši no valsts Ls 3.398.533,10; no Kult. Fonda stipend. Ls 72.500,00. Ikkatrs stud. caurmērā izmaksājis Ls 443,58. No pilnas maksas atsvab. 2761 stud., no pusmaksas 1916; stipendijas saņēma 158 stud., Ls 75.510, — bez tam 3 stud. piespriestas Humboldta stipend. Vācijā. Pie Univ. reģistrētas 82 stud. organizācijas.

Pārskata laikā 54 māc. spēki izdarījuši ārzemju ceļojumus zinātn. nolūkā; pamācošas stud. ekskursijas māc. spēku vadībā ir bijušas 105. Centralā Bibl. š. g. 15. sept. skaitījās ap 56.708 grāmatu, žurnālu un brošūru sējumu. Univ. locekļu zinātn. darbība bijusi diezgan rosīga, kā pašā augstskolā, tā arī ārpus tās. Caur nāvi zaudēti med. fak. prof. J. Jankovskis un mech. fak. prof. J. Pšepicins. Par goda doktoriem ievēlēti prof. E. Ostvalds un doc. K. Rezevskis.

Tēmati godalgojamiem darbiem.

Arch. fak. 1) XVIII. un XIX. g. s. arch. Rīgas patriciešu muižnīcās — vasarnīcās. 2) Juntu konstrukc. latvju būvēs. 3) Kādas arhitektoniski nozīmīgas būves vai būves daļas pētījums ar uzmērojumiem. 4) Fak. patur tiesību godalgot arī diplomdarb.

Fil.-fil. fak. 1) Par Gibertu un viņa krusta šaru kronīku. 2) Grieku vāzu ornamentu.

Paidagoģijā — Förstera māc. par valsts pilsonisku audzināšanu.

Baltu filol. — Paralelisms latviešu tautas dziesmās.

Inž. fak. 1) Coulomb'a zemes spiediena teorijas kritisks salīdzinājums ar jaunlaika zemes spiediena teorijām. 2) Fak. patur tiesību godalgot arī kādu no diplomdarbiem.

Ķīm. fak. 1) Izstrādāt sīkrūpniecībai piemērotus audumu izraibšanas paņēmienus krāsās. 2) Mikroorganismu iespaids uz belladonnas ekstrakta sastāvdaļām. 3) Solonacēde drogu un to preparātu izmeklēšanas metodu novērtēšana. 4) Savākt dātus par Latvijas tautas dziedniecībā lietojamām drogām. 5) Noskaidrot jautājumu par pašreizējo trīsvērtīga slāpekļa stereokīmijas stāv. 6) Latvijas dažādu novadu un šķirņu rudzu ķīm. sastāvs. 7) Ar kādu lietderības reizuli izmanto Latvijā kurināmā potenciālo enerģiju vispārīgi, vai atsevišķās nozarēs.

Lauks. fak. Diplomdarbi un citi studējošo darbi, kurus fak. atzīs par godalgošanas cienīgiem.

Mat.-dab. zin. fak. Geoloģija: 1) Glacialgeoloģiski pētījumi Jēkabpils plašākā ziemeļu un vakaru apkārtnē, ievērojot ledus straumju virzienu. 2) Kurzemes jūras formācijas geoloģijā uzņemšana un paleontoloģiskā izpētīšana. Botanikā: Noskaidrot ar kulturas palīdzību, kādas alģes vai cita sporauga attīstības gaitu. Matematikā: Lineāro vienādojumu sistēmu teorija, kuriem bezgala daudz nezināmo. Meteoroloģijā: Kādi noteikumi ir izšķiroši svarīgi laika apstākļiem

Prof. Dr. h. c. L. Kundziņš dzimis 1855. gada 16. februārī, Dobeles apriņķī, Kundziņu mājās.

Pabeidzis Jelgavas realskolu, iestājies Tērbatas veter. medic. institūtā, kurū beidzis ar zelta medaļu. Pēc tam nolīcis maģistra eksamenu un darbojās kādu laiku pie toreiz

Komilitoņi — laureati.

Stud. arch. Rob. Legzdīns (Matr. 1691.) II. god. par darbu: «Rīgas arhitektūra Vidzemes jūrmalā.» Darbs satur kuplus materiālus, uz viņu pamata taisītie slēdzieni parliecina. Pats temats, tomēr, nav pietiekoši sistemāt. apstrādāts — noskaidrots.

Stud. hist. R. Mikelsons (1850.), I. god. — «Salīdzināt Rusova kronikas I. un II. izdevumu.» Attiecīgi iznākumi ir pareizi un uzskatāmi par jaunu ieguvumu historiografijas vēsturē, bet pats sacerētājs nav iedziļinājies dažos jautājumos.

Stud. paid. A. Elksnītis (2259.) atzinība par d. «Sarkaniešu izloksne.»

Stud. ing. A. Neiders, I. god. par diplomdarbu: «Šosejas dzelzs tilts pār Daugavu pie Krustpils.» Visi statistiskie un konstruktīvie grūtumi veikti ar labiem panākumiem. Stud. ing. J. Švankš, II. god. — «Dzelzs tilta projekts par Lielupī pie Buļiem.» Uzdevums atrisināts ļoti racionāli. Jaunākie stat. un konstrukt. paņēmieni piemēroti ar lielu apdomību un patstāvību. Stud. chem. N. Siņicins (5097.), I. god. «Koka atkritumu izmantošana Latvijā.» Darbs cienīgs, lai to, varbūt pārstrādātā veidā darītu pieejamu atklātibai.

Stud. rer. nat. H. Cinat-Tomson (8034.), I. god. «Eksperimentāli pētījumi par sekundāro dzimum-pazīmju dabu.» Darbs apskata svarīgo un strīdīgo jautājumu par dzimumizvēli dzīvnieku valstī un aprāda jaunus pozitīvus novērojumus noteiktas dzīv. sugas dzimumdzīvē. Stud. math. J. Tomons (6555.), I. god. — «Apskatīt, kādas vienparametra sistēmas ortogonāl-trajektoriju vispārīgo teoriju.» Sakarīgi apstrādāta uzdotā literatūra un izlietoja ar izpratni.

Stud. mech. R. Martinsons (6654), I. god. — «Doles hidroelektriskās spēkstacijas tvaika rezerves projekts.» Izcilus darbs. Stud. mech. R. Krenics (670.), I. god. — «Rīgas elektr. spēkstacijas projekts. Izstrādāts ļoti rūpīgi.

Stud. med. V. Kraulis (3932.), I. god. «Pētījumi par psihiskās deģenerācijas un reģenerācijas gaitu kādā dzimtā.» Autora darbs uzskatāms par labi izdevušos un var noderēt par pateicīgu vielu spec. psihiatriskām studijām.

Stud. jur. H. Pietiņš (8406.), II. god. «Patria potestas romiešu tiesībās no vēsturiskā un dogmatiskā viedokļa.» Darbs rūpīgi izstrādāts, literatūra un avoti izlietoti apmierinoši.

Stud. theol. J. Jansons (2695.) I. god. «Bāru bērnu tikums un ticība latviešu gara mantās.» Metodiski pareizs apstrādājums radijs interesantu darbu. Atzinības atsauksme par to pašu darbu stud. theol. L. Ceimerei (5394.).

Stud. vet. med. M. Rolle (5048), I. god. — «Baltu asins ķermeņu kvalitatīvā izmaiņa pie mājkuoju lipīgām slimībām.» Pie darba apstrādāšanas autors ķēries ar zinātn. nopietnību un pētījumus izveidis teicami. Sevišķi mināmi viņa novērojumi par Calmetta tuberkulozes aizsargu potes BCG iespaidu uz leikocītu sastāva maiņām.

Pieminat viņus!

Isā laika spridī triju komilitoņu vairs nav mūsu starpā, viņu gaitām vairs neiet zinātņu ceļus, tās skārušas jau tālo veļu valstī.

27. sept., Parīzē, miris stud. hist. P. Abulis, pazīstams pārdarbojiskais un pētnieks. Visi ar interesi sekojam viņa senātnes pētījumiem: «Kur atradās Beverina» u. c. Nelaiki pārveidis dzimtenē un guldis Trikātes kapos.

29. sept. miris stud. ing. R. Liepiņš, kurš kopā ar savu kom. Dukātu pētīja Gaujas upi. Darbā tie abi saslima ar tifu un mira. Arī zinātne prasa sev upurus un pašizliedzīgus kalpotājus.

Lai viegļas viņiem dzimtās zemes smiltis!

Krievijā pastāvošām ķēvnīcām. Tad tiek aicināts kā profesors un docents uz Tērbatas Veterinar-medicinas institūtu, pie anatomijas katedra, pēcāk ievēlēts par ārkārtējo, vēlāk kārtējo anatomijas profesoru un 9 gadus skaitās kā Vet.-med. institūta direktors.

Senatnes noslēpumu atklājumi.

(Beigas.)

Senatnes noslēpumu atklājumi. Saruna ar archeologu prof. Fr. Balodi. — Kas slēpjas aiz pilskalnu zilās miglas...? — «Ugunskaņi», «ģindeņu kaņi», slāvu kaņi. — Senlatviešu kultūra. — Senatnes rēģi un tagadnes noskaņas...

Jaunpiebalgas senkaņi attiecas uz vēlā dzelzslaikmeta II. posmu; šajā laikā austrumos pielietojā uzkalnīgu kapus, bet rietumos visbiežāki lidzenos «ģindeņu kapus». Likus apbēdija 2 metri garās, 1/2—1 metru dziļās četrstūrīnās bedrēs, pie kam viņus pārklāja ar bērza tāsēm, un apakšā novietoja koka mizas jeb dējus. Ezerbrīču kapos slēpās ģindeņi rotāti kakla riņķiem, vilnveidīgām apročēm un skaistām villainēm, kurās leaustas stripiņas; pie vīriešu ģindeņiem atrada tipiskas aproces ar zalkšņu galvas veidīgiem galiem, kas lielā mērā palīdz noteikt senlietu kapu vecumu.

Šuškavā un Volkerezos ekspedīcija izpētīja slāvu kapus, «ugunskaņus» un «ģindeņu kapus». Zem neliela smilšu pārmetuma un divām raksturīgām akmeņu kārtām, liela pelnu plankuma vidū, atrada sadegušu kaulu drumstalas, kurās pārkaļķotā veidā uzglabājušās ļoti labi.

Volkerezu kapenes deva iespēju novērot latviešu sentautas kultūras iespaidu uz slāvu tautas kultūru 9.—11. gadu simteni. Šo gadu simteņu slāvu kapu izrakumos atrada kakla rotu, kura darināta no bronzas vijinām un stikla krellēm. Turpretim latviešu kapenēs neatrada pat slāvu īpatnējās zvaigžņveidīgās saktas, tāpat arī māla podiņus, kādus sastop slāvu senkapos. Viss tas mums skaidri un nepārprotami tikai pierāda vienu stingri noteiktu, interesantu domu — atziņu, ar kuru mēs varam tagad lepotos visas Rietumeiropas kultūras priekšā.

Tagad, pamatojoties uz neapgāzamām pierādījumiem, varam apgalvot, ka

slāvi patapinājuši latviešu kultūru, kura toreiz stāvēja uz samērā augstas attīstības pakāpes, un tikai vācu tērauda šķēps vēlāk pārcirta viņas attīstības gaitu.

— Kā esat apmierināti ar ekspedīcijas rezultātiem? —

Šī gada archeoloģisko izrakumu sekmes ir pārsteidzošas.

Kaudzītes Matīss.

Latviešu students un studente. *)

Kam zināms tas citīgais jauneklis, Kas steidzas no rīta kā ierēdnis, Un spīgtā, godīgā jaunekle, Kā skolotāja vai ierēdne?

Tie — latviešu students un studente.

Kas aizsteidzas vēlāk uz lekcijām Pēc isajām pusdienas atpūtām, Kam burtnīcu pilna paduse, Nav zinātņu dedzība zuduse?

Tie — latviešu students un studente.

Kas paliek it ilgi nomodā Pie zinātņu avotiem slāpšanā, Kad citiem jau dusa nākuse, Pie miera jau vecie un jaunatne?

Tie — latviešu students un studente.

Kam norūdīts raksturs jau jaunībā, Kas stipri būs darbā un dzīvē, Kas nebūs nedz mikstnieks, nedz lutekle,

Kas negoda līdzekļus nemeklē?

Tie — latviešu students un studente.

K. Skalbes domas par jaunatni. **)

Pagājušās svētdienas pievakarē apciemoju pazīstamo rakstnieku, kas pašreiz tikko pārbraucis no savas

*) Nodrukājam pazīstamā vecmeistara veiktuma latviešu studējošai jaunatnei. Drīzumā sniegsim viņa oriģinālos darbus, kas atspoguļo mums no teiksmainiem laika krāsiem Red.

**) Atzīmējot iecienīto līriķa jubileju (dzim. 26. okt. v. st.), iespiedisim dažus viņa oriģinālos darbus. Red.

Tautas dāvana.

Kopēji savākts ar budžam	Ls 7300.—
Studentu un studentu korpor.	Ls 2381,55
Vienotņu vienība	" 841,55
«Varavīksne» un «Austurums»	" 560,65
Latgales latv. stud. b-ba	" 477,22
L. N. K. studentu sekcija	" 344,24
Ziemeļniece	" 292,77
Atauga	" 231,47
Liepājas stud. b-ba	" 191,24
Šacha b-ba	" 176,98
Ventspils un aps. stud. b-ba	" 166,76
Valmieras un apk. stud. b-ba	" 163,37
Atturības b-ba	" 159,49
Cēsu un apk. stud. b-ba	" 135,21
Šalkone	" 113,47
Jelgavā	" 92,33
Zelmenis stud. b-ba	" 73,72
Vācu stud. savienība	" 70,86
Latgales stud. b-ba	" 39,29
Atsevišķi vācēji	" 781,85
Atlikums no akadēm. vakara puķu g. Ls 84,60. Vispārīgs vakara izdevums Ls 483,82.	

Vēl neizniegtas palikušas 300 lites, tās cer vēl izsniegt caur organizācijām.

Tādus panākumus — izrakņu ziņā — nebijām gaidījuši un piedzīvojam pirmo reizi; arī labais laiks sekmēja darbu. Bez tam vēl šī gada slāvu kapu izrakumi pilnīgi apstiprināja manu (prof. Fr. Baloža. — red.) agrāk izteikto domu par **slāvu-latviešu etnisko robežu** — Latvijas austrumos, kura tagad ir novilkta un nesakrīt ar Latvijas — SSSR. robežu.

Visi pētījumi, it sevišķi pēdējo gadu archeoloģiskie izrakumi, stingri norāda, ka mazai latviešu tautai aiz muguras stāv

senlatviešu augstā kultura,

zem kuras iespaida atradās pat lielās kaimiņu tautas! Tā tad mums tiesība runāt par tautas senču kultūru, kuras atspulgā vēlāk uzlēca jaunā Latvijas saule, ar tagadējās garīgās dzīves sasniegumiem. Tāpat visi pētījumi pierāda, ka uz pašreizējās Latvijas teritorijas senatnē pastāvējušas 5 valstis: Lība, Zemgale, Sēla, Latgale un Kūrsa; pie kam visapkārt latviešu zemju etniskai robežai, ar skatu pret «draudošiem austrumiem», stiepās divkārtējais pilskalnu rindas, kuras nevien rāda, cik modri senlatvieši ir sargājuši savu brīvību; bet arī palīdz tagadnes zinātniekiem noteikt minētās etniskās robežas līniju.

Acimredzot prof. Fr. Balodis veicis ievērojamu darbu latviešu se-

Dienas komisija izsasa sirsnīgāko pateicību visiem, kas sekmējuši stud. dienu izdošanos.

Gadskārtējais stud. dienu darbs šogad beidzies ne ar tādiem pat laimīgiem rezultātiem kā pērn. Sabiedrības sirdsapziņa, pie kuŗas apelējām šīs dienas, izrādās — arvien paliek it kā tālāka un svešāka. Tiesa, viņa vēl nava un tik drīz neatteiksies dzirdēt un sekot mūsu aicinājumam, bet ko rādīs nākamie gadi, der nopietni pārdomāt. To atzinusi arī stud. dienu komisija, kuŗa visā drīzumā grib nākt ar jauniem ierosinājumiem un priekšlikumiem. Viens no šādiem tiešām atbalstamiem priekšlik. būtu tāds, ka jau savāko naudu izlietotu jaunā stud. nama pirmo pamatu likšanai, rādītu tautai, ka viņas dāvana tiek izlietota istā vietā. Kā zināms, mūsu stud. nama celšanu paredzēts iesākt tikai pēc apm. 5 gadiem. Tas ir ilgs laiks, lai mēs ikgadus lūgtu tautai priekš savā nama, kuŗu viņa neredzētu celamies un paliktu nezinā par dotās dāvanas likteni. Padomāsim, un pateiksimies šī gada dienu sarakotājiem par veikto darbu. E.

natnes pētniecības laukā. To pierāda arī milzīgās savāko materialu, zīmējumu, plānu un uzņēmumu kaudzes. Viss tas veikts ar lielāko precizitāti: izmērīts katrs kapa akmeņiņš, kaula drumstala un zemes pēda. Pašreiz iecienītais zinātnieks, kas visu savu mūžu ziedojis latviešu senātnes pētniecībai, strādā pie divu lielu darbu sarakstīšanas, no kuŗiem pirmais — «Latviešu archeoloģija» ir veikts un novilkuma korektūra jau atrodas uz viņa rakstāmā galda; bet otrā grāmata, kas veltīta taisni šī gada pētījumiem — atrodas sagatavošanā.

Tiešām apbrīnojama ir viņa lielā uzcītība un uzpūrētāns, ziedojoš pat savu veselību lielam zinātnes darbam, kas

ienes jaunus uzskatus

latviešu tautas vēsturisko problēmu slejās. Šogad paiet taisni 25 gadi, kopš viņš izdevis savu pirmo archeoloģisko pētījumu darbu. Tamdēļ lai sveicam sirmo akademiķi, kas, nebaidāmie no celojuma lielām grūtībām, kur veselām nedēļām tam jāmirkst Latgales purvos, saules gaismā ceļot senātnes kultūras neizmērojamās bagātības, kas nostāda mūsu mazo tautu blakus visvecākiem pasaules kultūras magnātiem.

Br. Rozenbergs.

Raksturīgas parādības filoz. fak. studējošo dzīvē.

Nav noliedzams, ka katra fak. ar savu studiju priekšmetu un īpatnējām darba metodēm iezīmē raksturīgus vilcienus atsevišķā studējošā personībā, kā arī dod «toni» studentu kopdzīves garam fak. maštābā. Šīs kopdzīves gars un kopējā darba izjūta fil. filoz. fak. studējošos attīstījušies diezgan vāji, neskatoties uz to, ka šie vienoti sadarbibā būtu no vislielākā svara studiju dziļākai izpratnei, kā arī iegūto izplatīšanai ārpus universitātes. Šai fakultātē gan laikam to studentu procents, kas organizēti slēgtākās studentu vienībās, būs viens no mazākiem. Varētu domāt, ka totiesu būs stipra fakultātes akadēmiskā organizācija — filoloģijas un filozofijas fakultātes studentu biedrība. Diemžēl tas tā nav. Arvien trauslākas kļūst saites atsevišķo biedru starpā. Arvien retāk notiek pašu studējošo priekšlasījumi, it kā nebūtu vairs nekādu sarežģītu jaūtājumu ne studiju priekšmetos, ne tiešā akadēmiskā dzīvē. Un taisni mums, humanitāro zinātņu studentiem būtu no svara vingrināties izteikt un aizstāvēt savas domas, lai vēlāk kā skolotāji un sabiedriski darbinieki spētu ar savām iegūtām zināšanām atstāt paliekamas pēdas skolā un sabiedrībā. Citādi gan daudzās svecītes paliks zem pūra, un mūsu darba laukā vilks «lomu» viens otrs neaicināts diletantis vienīgi tāpēc, ka prātis «uzstāties». Studijas šīnī fakultātē vismazāk piespiež uz faktiski kopdarbību. Ja tehniskajās, kā arī dabaszinātņu, medicīnas u. c. fakultātēs studentus jau no pirmā gada tuvina ilgais kopējais darbs dažādās laboratorijās, zīmētavās un c. praktiskos darbos, tad šie ļoti bieži nāk priekšā, ka vēl trešā un ceturtā gadā savus tiešos studiju biedrus pazīst tikai vārda pēc, nerunājot par pārējiem. Nedaudzie semināri reti kad sniedz ko vairāk par obligatoriskajiem referātiem un tādējādi arī nevar daudz līdzēt studējošo tuvināšanā.

Šeit nu sabiedriskāki noskaņotiem fakultātes studentiem atveras plašs darba lauks, — neskatoties uz lielājiem šķēršļiem, — mēģināt darīt stipru fakultātes akadēmisko biedrību, kas dos iespēju savstarpīgi izmainīt domas un ierosinājumus. Tad studējošo personības augs stipras sabiedriskā darba laukā. K. C.

ravēt no studentu organizāciju vidus citu tautu «kultūras un simtsgadējo — novecojušos tradīciju» žnaugus, un izcirst logu uz aizaugušiem tautas bagātību apcirkņiem.

Dzejnieka dziļākā vēlēšanās, — lai studenti sargātu tautas nacionālo kultūru! Lai ietu pa priekšu un apvienoti ciešā saimē — lielā vienotnē — atšķaltu sevi kultūras centieniem, iedami tādā kārtā arī paši pretim plašiem nākotnes apvārkšņiem!

Br. Rozenbergs.

Lietuvas brauciena atminas.

(Beigas.)
Otrā rītā dodamies uz anatomijas institutu, kuŗu vada prof. Žilinskas. Nelielā divstāvu ēkā pārpildīta rūpīgi izgatavoti anatomijas preparātiem, zīmīgs preparēšanas zālē — pirms darba sākšanas pie katra līka tiekot noturēts īss aizlūgums. Apskatām medicīnas fak. namu, kuŗā telpas jau piemērotākas. Plaši nostādīts fizioloģijas kabinets dekana prof. Lašas vadībā; redzami daudzi aparāti interesantiem mēģinājumiem: rūpīgi ierīkots arī patol. anatom. katēdrs, prof. Vinklera vadībā. Histoloģijas katēdru lepmums lielais mikrotoms, ar kuŗu iespējams veselās smadzenes uz reizi sagriezt plānās šķēlītēs un izgatavot krāso-

dzimtenes — rudens noskaņās šalcošām birzēm — kur viņam tiek celtas jaunas dzīvojamās ēkas. Mazs, maziņš — rakstāmgalds, grāmatu plauktiņš — novietoti viņa darba istabā, zem tropisko augu zariem, gluži kā apburtā prinča pilī. Un tomēr arī šīnī vienkāršībā un sīkumainībā mājā dziļš skaistums, kādu mēs redzam arī paša rakstnieka darbos.

Skalbes smaidošais, laipnais acu skaits un dziļā dvēseles sirsnība nes sevī līdz idilisko lauku romantiku un klusumu. Jā, Skalbe ir viens no tiem, palikuši uzticīgi dzīdrajai dzejas kokles melodijai, neļaujot viņā tricēt politisko kaislību noskaņām, ar kuŗām sasīguši lielais vairums mūsu rakstnieku, gēmdami aktīvu dalību politiskā dzīvē. Rakstnieks pašreiz pabeidzis divus lielākus darbus: dzejā un prozā, kas iznāks klajā decembra mēnesī, kā Ziemeļvētku dāvana.

— Es nesen šos daudz rakstīt, bet rakstu tikai zināmos brīžos! — saka pats dzejnieks.

Skalbe nav apmierināts ar jaunātnes tagadējo dzīvi, kuŗā

trūkst idealisma

un dziļas dvēseles skaidrības. Jaunatne skrien pakal sensācijām, pārmērīgām izpriecām, sporta sacīkstēm un citiem «importētiem ārzemju tikumiem».

— Mēs nepazīstam vēl paši sevi! — uzsver dzejnieks.

Novārtā tiek atstātas tautas īpatnības. Cik ir to studentu, kas būtu izlasījuši, izsmēluši tautas dainu bagātos apcirkņus. Viss tas, kas nāk no ārzemēm, izliekas mums patīkamāks un pievilcīgāks, nekā dzirdri latviskais.

Skalbe ir neapmierināts par jaunātnes, sevišķi studējošās — vienaldzību pret latviešu gara kultūru — rakstniecību un skaņu mākslu.

— Kur palikusi studējošā jaunatne, kuŗai jābūt par tautas nacionālās mākslas sarga priekšgvardi!?

Alfrēda Kalniņa lielais jubilejas koncerts notika tukšā zālē, lai gan mākslinieks ir, varbūt, lielākais ērģeļu meistars visā pasaulē. Ja šāds koncerts, kas izstaroja latviešu dvēseles stīgu noskaņas, būtu noticis 20. gadus atpakaļ, tad zāle būtu pārpildīta! Un atgad — neredzējam pat konservatorijas audzēkņu lielākā skaitā!

Vai tas nav izsmieklis nacionālai kultūrai? Bet futbola sacīkstes un citi «triki» tanī pašā laikā pievelk 5000 skatītāju — vairums skolu jaunatnes... Latvju nacionālās mākslas paudējiem

sarūtinātiem jāatstāj dzimtene,

lai meklētu darbu ārzemēs!

Bez tam arī pašas studējošās jaunātnes vidū ir jāizkopj tautas tradīcijas. Par nožēlošanu šīnī virzienā vēl pagaidām iet tikai.

studentu vienotnes, kuŗas spraudušas sev par mērķi iz-

Atmiņas par H Eldgastu.

(Turpinājums.)

Ja to palasāties tagad, tad redzam, ka viņa tolaik izteiktās domas nav vēl savu akuto nozīmi zaudējušas. Tur mēs lasām: «Dažas sabiedr. un cīttautību grupas pārmet latviešu intelligenci, ka tā esot pārāk nacionalistiska, pat šovinistiska. Bet taisni dzīvā, aktīvā nacionalisma trūkst mūsu tautai... Nacionalisma ziņā Latvija ir palikusi tālu iepakaļ citām mazām tautām, piem. čehiem, somiem, norveģiem. Mūsu ārējā, materialā kultūrā nav nekā nacionāli īpatnēja, ko ārzemnieks varētu saredzēt.» Šie novērojumi savu patiesību patur pat šobrīd.

Savā tālākā runā Eldgasts uzmeta stud. tuvākos uzdevumus. Stud. jaunatnei jābūt aktīvi jaunradošai. No viņas vidus jānāk organizatoriem, kas ietu tautā, uz laukiem, lai tur radītu pastāvīgu nacionālās kultūras dzīvi. Vai šis mērķis tikpat spilgts nav arī mūsu dienās? Kas gan vēl svarīgāks par radošu, aktīvu, nacionālu un kultūreļu darbu un galvenā kārtā laukos un provincē? Ka runātājs nebija tikai tukšs vārdu runātājs, bet arī darbu darītājs, liecina viņa pēdējo gadu nenogurstošā darbība provincē, Liepājā, Kurzemē, kur viņš diendienā rediģēja plašu dienas laikrakstu «Kurzemes Vārdu» un kur viņš noturēja vērtīgus priekšlasījumus kā pilsētās, tā sevišķi lauku biedrībās. Sabiedriskā un kultūrelā darba laukā tur viņš drīzā laikā bij ieguvis visplašāko popularitāti.

Paklausīsimies tālāk: «Mūsu tautas un valsts ekspansija resp. lielums nav meklējams kara slavā, militarismā, bet gan mākslā, zinātnē, pētišanās un jaunradišanas mierīgas darbības sferās. Ne pēc senās Spartas parauga, jāveido Latvija, bet daļo Atēnu piemērs lai mūs vada. Lielam un cēlam jāparādās kultūrā un tautas gara spēkā.» Šie ir atkal tādi vārdi, kas bieži jāatkārto. Tie jāiegaumē katram darbiniekam.

Savā saturīgā priekšlasījuma beigās viņš dedzīgos vārdos iejūsmināja un pārliecināja klausītājus tiešam cēlam uzdevumam: pacelt tautas radošo aktivitāti, tapt par tautas nacionālās kultūras apziņas modinātājiem un veidotājiem. Studentiem jābūt kā lāpu nesējiem, kas iet savas tautas priekšgalā cīņā dēļ viņas nākotnes, slavas un spēkā! Jaunatnei jābūt aktīvai un gatavai ne vien gribēt, bet arī prasīt un varēt aizstāvēt savas kultūras vērtības, pie kam viņai cieši jāsaug ar savu

tus preparatus. Prof. Landau, ar viņa palīdzību, izdarījis svarīgus pētījumus attiecībā uz dažu nervu ceļu virzienu galvas smadzenēs. Mācības līdzekļiem bagātīgi apgādāts acu slimību katedrs rektora prof. Avižonisa vadībā, redzami daudzi aparāti un ierīces, kādas lieto modernā oftalmoloģijā.

No šejienes autobusā braucām uz pils. slimnīcu, kas ierīkota agrākās klostera telpās, kamdēļ viņas iekārta diezgan šaura. Vēl apmeklējām latvju drauga prof. Voltera, vadīto etnogrāfisko muzeju.

Vakarā, plkst. 20, Virsnieku klubā, mums sarīkots bankets. Tajā ieradās vairums medic. fak. māc. spēku Fak. vārdā mūs apsveica dekans, prof. Lašas, viņam atbild prof. Sniķers. No lietuvju studentiem runā stud. med. Nekvedavičius, no mūsējiem stud. med. Ulmanis. Runās uzsvēr brāļu tautu un arī stud. jaunatnes draudzības principu, un ciešākas kopdarbības nepieciešamību zinātnes laukā. Jautrās un sirsnīgās sarunās ātri paiet laiks, no sienām svinīgi un cēli itkā noraugās uz mūsu draudzību eļļas krāsās gleznotie slavenie lietuvju karaļi, agrākās Lietuvas valsts spožuma liecinieki. Drīzi blakus zālē skan muzika, sākās dejas. Kā redzams, lietuvieši ir strauji dejojāji, aizraujoši jautra ir viņu tautas dejas «Suktiņis», kurū drīzi iemācamies un dejojām līdz, starpbrīžos uzvezdami arī mūsu tau-

Vācijas ceļojums.

Zelferts, Teodors

izglīt. min. mēnešraksta redaktors un univ. lektors, atgriezās no Vācijas, kā latvju rakstnieku un žurnālistu ekskursijas vecākais.

Lai gan ekskursijas maršruts bija izstrādāts un izvests ar apbrīnojamu precizitāti, kas aizņēma augu dienu — no rīta līdz vēlam vakaram — tomēr tam izdevies iepazīties ar vairākiem Vācijas univ. profesoriem un studentiem, kurī sekmējuši ekskursijas gaitu, dodot vajadzīgos paskaidrojumus.

tautu un varonīgi jāiet pa radošas pašdarbības ceļu. Modernam nacionalismam jābūt aktīvi-radošam, demokrātiskam un progresīvam. Tādai jābūt arī viņas avangardam — mūsu studējošai jaunatnei!

Par saviem noteikumiem un drošiem uzskatiem Haralds Eldgasts bij iecienīts viesis studentu vidū. Un viņš arī studentus cienīja un mīlēja. Atceros, ar kādu dzīvu interesi un rūpību viņš vienmēr sekoja mūsu pārdošam pasākumam — neatkarīgam nedēļas laikrakstam «Students», kurū izdevām ar personīgiem līdzekļiem. Viņa pārliecība bija, ka jaunatnē un sevišķi studējošā jaunatnē slēpjas tautas kultūras nākotne. Tālab viņš vairākus darbus (piem. «Sudrabotā Saule») ir veltījis jaunatnei. Viņas vidū viņš allaž mēdza uzturēties, sniegdams ierosinošas idejas un domas.

Tālr. 6-5-3-3

K. Jltnera fotografija

Brīvības ielā Nr. 3.

Visai studējošai jaunatnei cenas uz visiem fotografiskiem darbiem pazēminātas.

Vakaros un tumšā laikā fotografē pie elektr. gaismas.

Patlaban iznāca:

Latv. Universitātes kalendārs 1926.—1927. g.

5 gads. Sastādījis K. Upesleja.

Saturs: Kalendārijs tabelē un iekārtots dienu piezīmēm. Visas nepieciešamās ziņas par L. U., kā: uzņemšanas noteikumi, mācības spēku saraksts ar adresēm u. t. t. Plašas ziņas par darbu un mācību gaitu katrā fakultatē atsevišķi. Ziņas par studentu padomi, studentu organizācijām. Plaša vispārēja rakstura informācija par biedrībām, sapulcēm, dzelzceļiem, pastu muzejiem, ieroču atļaujām u. t. t. Maksā audekla vākos Ls 3.—

Akc. Sab. VALTERS un RAPA.

tiskās rotaļas, līdz logos jau blāzmojas gaisma.

Nākošā dienā visa pilsēta svētku tērpā — Lietuvas Neatkarības dienā. — No rīta vēl pasteidzamies apskatīt Sarkanā Krusta ēku ar dzemdēšanas palīdzības un šieviešu slimību klīnikām. Ši medicīnas nozare, redzams, ļoti labi nostādīta. Telpas samērā plašas un ērtas, studenti šeit tiekot diezgan daudz praktiski nodarbināti, jo, kā kliniku vadītājs, prof. Mažilis izteicās, viņš galveno vērību piegriežof praktiskajai pusei. Applkst. 12 dodamies uz skaisto Vitauta kalnu, kurā sapulcējušies jau tūkstošiem ļaužu. Kalna vidū prāvs laukums, uz tā novietotas kaļa spēka daļas, skautu un citu jaunatnes organizāciju karogi. Drīzi ierodas valdības priekštāvji un sākās parade. Nonākam līdz kaļa muzejam, dzidrajā gaisā tālu izplūst viņa Brīvības zvana skaņas, kurš tiek skandināts tikai augstos svētkos. Noliekam pie Brīvības pieminēkla līdzavesto vaiņagu kritušajiem Lietuvas kareivjiem.

Vakarā esam ielūgti pie Latvijas konzula Baloža kga, kur labu brīdi pakavējamies pie glāzes tējas. No šejienes steidzamies uz Lietuvas Valsts operu, te noklausāmies «Lohengrina» izrādi teicami izpildījumā. Zēl tikai, ka nedabūjam dzirdēt viņa dzimtenē Lietuvas slavēno dziedoni Kiprasu Petrauskasu, kurš slimības dēļ izrādē nepiedalījās.

Nākošā dienā rīkojamies uz aizbraukšanu, esam jau par daudz ilgi

Vāci, it sevišķi studējošā jaunatne, tura svētas senās tautas tradīcijas un kultūras faktoros. Kanta piemīnā veltīts atsevišķs muzejs, tāpat Malkotā redzama Goethes piemiņas istaba u. t. t.

Lai gan strauji pieaugušā preses attīstība atstāj zināmu iespaidu vācu rakstniecībā, tad tomēr pēdējā laikā daiļliteratūrā, pazījamā jaunideālisma dzirkstīs. Vācu klasiķi nav miruši! Jaunatne daudz lasa vēl Šilleru, bet tauta — vecmeistaru Goethi.

—Br—

Jaunas grāmatas:

- 1 Inž. R. Markus, **Koku mērīšanas mācība** Ls 10.—
- 2) Doc. Fr. Gulbis, **Eksperimentālās fizikas programma** —25
- 3) Doc. P. Kikauka, **Grieķu gramatika** 550
- 4) Doc. L. Ausējs, **Politiskā aritmetika**.
- 5) Doc. Fr. Gulbis, **Fizika III. daļa**

Uz šīm beidzamām divām grāmatām ir atklāta iepriekšēja pierakstīšanās, caur kam iepriekš pierakstoties un iemaksājot grāmatas būs lētākas apm. 15—20 procentu — pierakstīšanos pieņem grāmatnīcā.

Latv. Universitātes Stud. Pad. Grāmatnīcā

Kr. Barona ielā Nr. 2 a.

Preses balss.

Kas neklājas stud. jaunatnei.

Kāds students un virsnieks Valdis Fr., «Pirmdienā», 13. septembrī š. g., sakarā ar arķibiskapa Jāņa rakstiem par pareizticības interešu neievērošanu Latvijā, — runājot latvju jaunatnes vārdā, — raksta:

«... nedomājat, ka latvju dēļ em kādreiz būs jāmeklē gaismas avoti zemē, kurās iedzīvotājiem kārdinošākā tiesība ir tiesība uz bezgodību.»

Lai arī pēdējie vārdi ir citējums no viena krievu rakstnieka, tomēr parafrāzētā domu gājienā viņi skan kā vislielākais apvainojums veselai tautai. Šādu apvainojumu, ja tas nāktu no autoritātas personas, neciestu neviena tauta, nerunājot par latvju tautu. Tomēr tas tiek runāts latvju jaunatnes vārdā...

Vispirms gribētos vaicāt V. Fr., vai tiešām dzīvojam tāni laikmetā, — kurū Jūs neatzīstat, — kad tika runāts tikai tautas, vai veselas sabiedr. šķiras vārdā. Jā! — to mēdza agrāk darīt krievu intelligenci...

Ir arī, saprotams, pilnīgi dibinātais V. Fr. sašutums pret krievu intelligenci, viņas rakstura vajībām, bet noliegt viņas garīgās kultūras sasniegumus varēs, varbūt, tikai V. Fr.

Ir arī saprotama V. Fr. neiecietība pret krievu kultūru, jo viņai, neskatoties uz plašumu, dziļumu un bagātību, trūka formas, noteikti disciplinētu izteiksmes veidu. Un tas mums, latvjiem, ir antipatiskākais krievu kultūrā. Bet nevienš nenemsiens noliegt, ka pēdējos gadu desmitos krievu intelligenci atradās visintensīvākā formas meklēšanas stadijā, sākot ar Vrubeli, varbūt, pat Dostojevsku, un beidzot ar Bloku.

Ir, arī saprotams, naidis pret agrāk kultivēto no zināmām apindām «krievisko garu», bet līdz ar to izteikt smagu apvainojumu visai krievu tautai, noliedzot viņas kultūrelī-garīgās vērtības, varēs, varbūt, tikai V. Fr., bet ne latvju tauta un viņas jaunatne, kurā grib skaitīt sevi par līdztiesīgu kultūrelī faktoru visā pārējā tautu saimē.

Nav šo rindiņu nolūks iztirzāt konfliktu starp pareizticību un arķibiskapu Jāni no vienas puses, un latvju sab. no otras. Tomēr vienu gribētos teikt, ka par tik, cik ir maza tiesība runāt arķibiskapam Jānim visās krievu tautas vārdā un draudēt mums ar viņu, par tik mēs nedrīkstam izteikt apvainojumus viņai, jeb arī noliegt viņas garīgi kultūrelās vērtības. Noliežot citus, mēs sevi ar to neizcelsim! Rob. Sp.

uz perona uzvijās brāļu tautu draudzīgie karogi, viņiem plivinoties, ātrā gaitā, dodamies uz dzimtenes pusi.

Novērtējot ceļojumā gūtos iespaidus, jāsaaka, ka tiešam pārsteidzoši ir lietuviešu panākumi universitātes noorganizēšanā. Redzot lielo telpu trūkumu, jāapbrīno enerģija un uzcītība, ar kurū kā pasniedzēji ta arī studenti pratuši strādāt visgrūtākos apstākļos, pārvarējuši visus šķēršļus un, samērā īsā laikā, sasniegūši tik ievērojamus rezultātus. Prieccādamies par brāļu lietaviešu panākumiem, novēlu viņiem arī turpmāk tikpat uzcītīgi un sekmīgi strādāt plašajā zinātnes laukā. Par visu viesosšanās laiku tikām saņemti ar vislielāko laipnību no mācības spēku puses, ka arī ar nemākslotu sirsnību un viesmīlību no mūsu Lietuvas komilitoņiem; no šī skaistā brauciena man, ka arī pārējiem brauciena dalībniekiem, palikušas vislabākās atmiņas.

stud. med. V. Cīrulis.

Maldā.

Nāc klusi...

Nāc klusi, pusnakts stunda raud — Es nezīnu, kas viņas sāpes, tik jūtu: as'ram degošām ir mitras saltās akmeņs kāpes.

Nāc klusi! netraucēsim to — Kā prieks — tā sāpes mieru prasa. Vai jūti elpu degošo?

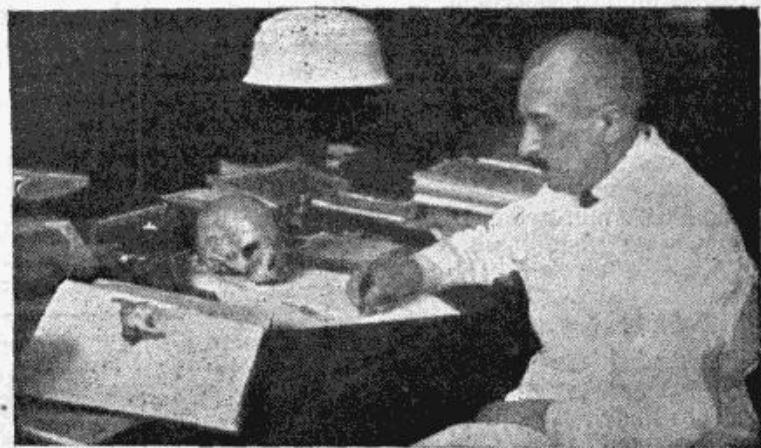
Mirdz pusnakts ziedos balta rasa, Nāc klusi... sāpēs skaistums mīt, lai pusnakts stunda viņu dzemdē! kas dvēš'les ilgu sāpes remdē?!

Universitātes profesori un studenti darbā.

Pagājušā mācības gada pārskats ilustrācijās I. *)

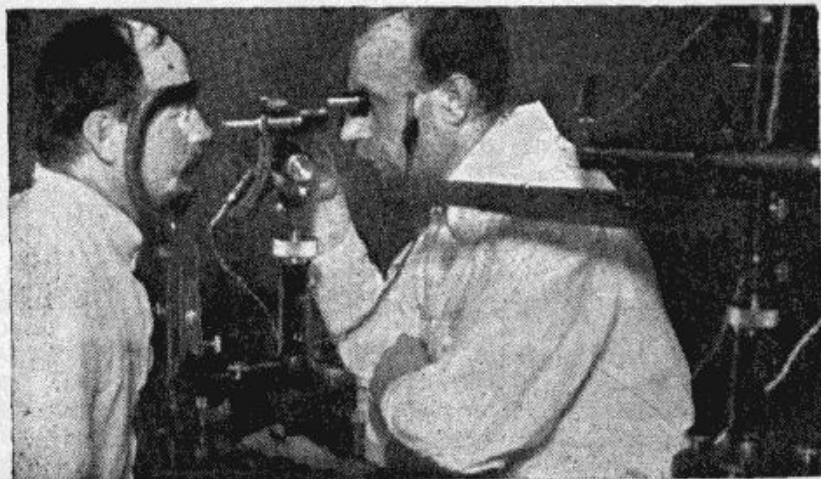
Anatomikuma liķu glabātuvē. Med. fak. studentu praktiskie darbi pie liķu iezāšanas, lai tos nodotu vēlāk preparēšanai.

Prof. Ars Starkovs anatomikuma pūrzinis savā darba kabinetā. Vada praktiskos darbus histoloģijā.

Prof. Aug. Kirchensteins — mikrobioloģijas instituta pūrzinis savā laboratorijas kabinetā.

Universitātes acu klinikā, kuŗa ierikota pēc vismodernākām prasībām. Acs izmeklēšana ar radzenes mikroskopu.

*) «J. Z.» specialuzņēmumi.

Pa kreisi:

Universitātes tieslietu medicīnas instituta kriminalantropijas nod. pie centralciētuma

Ferdinanda Neureitera

vadībā. Instituts izpētījis vairāk kā 500 noziedzniekus, lai noskaidrotu noziegumu cēloņus un atrisinātu problēmu — kā samazināt noziedzīgos darbus Latvijā. Pētījumos ņem dalību arī stud. med. Kocers un Lerchs. Sastādītas ziņas par noziedznieku miesīgo un garīgo stāvokli, iedzimtību, izglītību, piedzīvojumiem.

Uz makšķeres āķa.

«Kaŗa briesmas» — Zemgalē. «Studentu dienu» feļetons septiņos dziedājumos; prologs komponēts bazūnu orķestrim.

„Zemgalieši”, bāleniņi,
Naidu cēla tautiņā;
Aiz „klintīm” stāvēdami,
Bultas šāva lejiņā.
(Mod. tautas dziesm.)

Kad Universitātes «kārtības ministrs») reizi gadā norima žēloties «kabinetā», kā katru miļu, Dieva su-tiņu dienu — durvju iesmērēšanai iz-iet pāris «kilogrami bencīnšpirkta» (ķīmisko formulu nav vēl izdevies šaj «vielai» noskaidrot), kuŗai esot, starp citu, lieli pieprasījumi «krā-saino» aprindās!?

Kad jaunie inženieri no universitātes trešā stāva bija jau paguruši konstruējot tādu aparātu, lai lietderīgi izmantotu to spēku, kas citādi aiziet zudumā, 1200 reizes vienā dienā virinājot universitātes parādes durvis, lai tādā kārtā

atrisinātu grandiozo problēmu, — proti, universitāte apgaismotu*), resp. dotu gaismu nevien patī sev, bet arī visās Latvijas būdīnās!?

*) Viņa ekselence — šveicars.

Kad zemgaliešu cilts, kā sir-mā senātnē — turku un ķirģizu ka-ros — aiz klintīm noslēpusies no-dziedāja savu kaujas dziesmu*), kuŗa sākās un beidzās ar vārdiem: «Ne santimakorporeļiem!» Kad nu viss minētais bija laimīgi galā, tad iesākās ilgi

daudzīnātās «studentu dienas», kas bija darījušas tik daudz ne-laimīgiem cilvēkiem sirdssāpes un izvīkušas daudzām krokodiļu asa-ras. Kā uz burvja mājienu ap-klusā troksnis koridoros, kolbu plišana laboratorijās; nozuda garās «astes» pie naudas lā-dēm, aplusa zvānu pļerkšķēšana ku-laros un uzmodās no «miroņiem» lekcijās aizmigušie! Pat 41. klasi-tavas teritorialās robežās, kur pa-stāvīgi notiek «bišu spietošā-nā», iestājās svētku klusums. Uz ielām parādījās saparojušies cilvēki, ar bungām plecās un vairogiem ro-kās, kuŗus tauta dievināja,

**) Padomājot tuvāk par šo lielisko, ilgi lo-loto problēmu Pētnieki tomēr paliek pārliecībā, kā reizi viņu atrisinās, tādā kārtā radīsies konkurence Doles spēka stacijai.

*** Pēdējie pētījumi rāda, kā šī „dziesma” tiekot tagad dziedāta tikai reizi gadā — tupeņu maucamā laikā. Tuvākas ziņas par „dziesmu” un dziedātājiem atrodamas „Zocialdemokratā”...

parādīdama karalisku godu, griežot tiem ceļu jau pa gabalu. Ko tur nu daudz ko teikt! — Gods, kam gods!

Tik tālu viss noritēja kā pa tau-kiem! Bet tad notika pats brie-smīgākais... Redakcijas radio, kas būvēts pēc visjaunā-kām tehnikas prasībām, uztver pat Musolini kabatas pulksteņa sitienu un Sibīrijas laču aurošanu, piepeši ziņoja:

— Dumpis Zemgalē — sa-dursmes Bostonkalnā*) rajonā — stāvoklis apdrau-dēts!

Tas bija zibēna spēriens nakts, ak, ne — dienas laikā! Pēc pāris sekun-dēm ierūcās auto un nesa jau mūs uz Zemgali. Jelgavas tuvumā sati-kām daudz ļaužu. Šur tur pavicina mums ar cepurēm, varbūt, ar kulā-kiem...

— Dzi, komilton, stāvoklis tiešām draudošs! Pat laucinieki jau kājās!

Un, pirms apgriežam apkārt auto, mūs ar kliezieniem aptur laucinieku

****) Vēlāk izrādījās, kā viss tas noticis ne-viss Bostonā bet — Basteja kalna ra-jonā. Pirmais no viņiem atrodās Jelgavā, bet otrs — Rīgā.

bars. Ar briesmīgu bozi rokā un kai-lu galvu tuvojās milzīgs stāvs, nu droši — paša Zemgales senā virsaiša pēctecis.

— Sveiki, študenkti! Ari mans Jēkaups brauc študierēties piluzopijā. Dzirdējām, ka būvējiet pili. Lūk, kā paši redziet, tad vedam pāris ve-zumu pirmās žorktes Zemgales ķie-ģeļu un pusmucu samīcītu mālu. Lai tad ar tiek nabaga študentēm!

Negribējās acim ticēt! Ja būtu re-dzējis pie debesīm zvaigznes un pus-mēneša sirpi, tad domātu, ka sapņoju. Pardon, mēs taču atrodamies paš-reiz «dumpīgās Zemgales» serdē. Un bars lauku puīšu iestumj mūsu auto, kā špiēku kasti tuvējā sētā, kur tau-tas meitas jau gaida ar siltiem plā-ceņiem...

Tikai tad, kad galvas pilsētas bul-vāros jau zviļo vilinošās maldugun-tiņas un pelēkā rudens krēslā klusi tūto lielais gailis Pēterbaznīcas tor-ni, ar studentu dienas

«kaujas trofejām», kā uzvarētāji mēs atgriezamiem atpa-kaļ no Zemgales kļajumiem. (Turpinājums — Trompetu pū-šana akadēmiskā ballē — nākošā numurā.) Dr. Br. Uldo

Studentu organizācijas.

Progresīvās organizācijas studentu tiesā.

26. sept. «Zociāldemokrata» 216. num. ievietots uzsaukums: «Ne santīmu korporeļiem, kurā» un «Ne santīmu korporeļiem», kurā izplatītas nepatiesas un apzinātas baumas, ka «krietnas sumas no studentu nama fonda jau iztērētas rautos, reprezentācijās, etc.» Tā kā rakstu parakstījušās stud. organiz. «Klīns» un «Zemgaliņa», stud. padomes prezidijs nolēmis viņas nodot stud. goda tiesai.

Paidagogijas stud. biedr.

statutl apgabaltiesā jau reģistrēti un tā drīzumā uzsāks intensīvu darbību. Pagaidām pieteikušies 13 biedri-dibinātāji; no tiem 7 paidag. stud., pārējie no citām fak., jo biedrība apvienos visus stud., kuri grib nodoties audzināšanas darbam.

L. U. stud. kooperac. veicin. b-bas bibliotēka atvērta svētdienās no plkst. 11—12 Tērbatas ielā 1/3, kr. aizdevu sab. «Klīns» telpās.

Matemat. zin. nod. bibl. Baznīcas ielā 5, dz. 2 atvērta darbd. no plkst. 15—19.

Korporac. «Beveronija» konventa dzīvoklis tagad atrodas Pēterā baznīcas laukumā 25/27, dz. 3.

Akad. muzikas biedr. lūdz stud. pieteikties simfon. un pūtēju orķestros, uzrādot adresi un pūšamo instrumentu.

L. U. stud. atturības biedr. lūdz komilitonus un k-nes — bij. «Cerības pulciņu» biedrus, uzdot savas adreses biroja, Brīvības ielā 37/39, Latv. pretalkohola biedr. telpās. Birojs atvērta katru darbd., izņemot trešd. un sestd. no plkst. 14—16. Minētā laikā sniedz informāciju par biedrību, kā arī var pieteikties jauni biedri.

Mālienas stud. b. korī pieņem dziedātājus (as). Pieteikties ceturtd. no plkst. 20—22 un trešd. no plkst. 10—12, Blaumaņa ielā 30-32, pie diriģenta Prēdeļa.

Stud. šaha biedr. pilna sapulce 10. okt., 6. aud., plkst. 11. — Spēles vakari otrd., ceturtd. no plkst. 19—22 un svētd. no 11—16. Kronvalda b. 4. klm. fas. rasētāvā. Turpat var pieteikties jauni biedri.

Studentu padome.

Stud. padomes plenarsēde šodien, 5. okt., plkst. 17. Dienas k.: Protokola nolāsišana un pieņemšana; prezidija ziņojumi; ārlietu biroja ziņojums par notikušām konferencēm; komisiju ziņojumi; revīzijas kom. ziņojums; tekošas lietas.

No apv. nac. stud. biedr. frakcijas izstājies «Patrias» pārstāvis J. Sudrabs, sakarā ar viņa pāriešanu korporācijā.

Par ārlietu biroja darbvedi, stud. Kampaņa vietā, kurš aizbrauc uz Parīzi, no 15. sept. pieņemta stud. L. Būcene.

Akad. Muzikas biedr. lūgusi studentu padomi ierādīt viņai telpas pagaidu stud. namā un rūpēties par diriģenta atalgojumu. Tā kā lūgums nepieder izpriešanai stud. pad., prezidijs viņu atraidījis.

Sports.

Baltijas valstu stud. sacīkstēs Helzinkos notika 2. un 3. oktobrī. Pirmā dienā mūsu komilitoni labākos panākumus ieguvuši lodes grūšanā, kur I. vietu iecīnījis H. Vītols, 14,24 mtr., vēl ieguvuši Rozenbergs 13,25 m., Muzis 12,43 mtr. Tālējšanā Bergam III. v. ar 6,63 mtr.; Jekalam V. v. — 6,49; 1500 metru skrējienā Erdmanis V. v. Šķēpa mešanā V. Muzim VI. v. 100 metru priekšskrējienā Rāniņam II. v., Gedvillam III. v. Helzinkos notiek arī Balt. v. stud. sporta organizāciju kongress.

Oratoru Instituts.

Pag. piektdien latvju individualistu apvien. dibinātais oratoru instituts uzsāka 4. māc. gadu. Viņa mērķis — būt par palīgmācības iestādi visām profesijām. (skol., jur., stud., u. t. t.) un ikvienam sab. loceklim, kuŗa darbs un uzdevums ir saistīts ar dzīvā vārda izkopšanu un viņa ekonomisku, saprotamu un iespaidīgu izlietošanu. Instit. māc. spēki ir pazīstāmi sab. darbinieki, liela daļa arī Univ. māc. spēku. Instituts aizvien modina lielāku interesi mūsu studentu starpā un ikgadus viņa apmeklētāju sastāvā aizvien vairāk redz komilitonus — juristus,

paidagogus un teologus. Te sevišķi katram kaut kas gūstams un mantojams, jo O. J. programā ir tādi interesanti priekšmeti, kuŗus pagaidam Latvijā citur nepasniedz, kā — retorika, romiešu un grieķu retorikas vēsture, izrunas skaidrība, balss intonācija un gradācija, domāšanas psiholoģija, hipnot. pamatprincipi u. c.

Institutu vada pazīstamais jaunatnes un sab. darbinieks, stud. jur. J. Stelmachers. Lai 4. darba gadā vēl vairāk izkopjas šis nenoliedzami vērtīgais pasākums. E. S.

Sports. Mūsu sportsmeņi nesendūsiģi sacensās vieglatlētikā, lai tiktu izredzēti „velna duci“, kuŗš i brauc uz Helzinkiem piedalīties Baltijas valstu stud. vieglatl. sacīkstēs. Vai nu „reizošanas“ dēļ, vai vispārīgi, mūsu stud. ir labi sportsmeņi (jādomā, abas lietas kopā), bet par sasniegtiem rezultātiem var tikai priecāties. Daži pat pārsniedz Latvijas rekordus. Lai Dievs dod, ka viņu uzstādītāji tikpat labi reprezentētos Helzinkos, kur tiem nopietnākais konkurents bija somu stud.

Tad pat Helzinkos notika arī Baltijas v. stud. sporta organiz. kongress. Mūsu stud. braucienu organizē un pavada Akad. Sp. b. priekšn. Ed. Paegle.

Māksla.

Māksl. biedr. „Sadarbs“

svētd. 26. sept. atklāja savu II. izstādi. Izstādē reprezentējas: J. Madernieks ar ornamentiem, J. Kuga un L. Liberts ar dekorāciju skicēm, K. Brencens ar figurām, K. Miemilks ar portretiem un un peisažiem, B. Dzenis, prof. K. Rončevskis un K. Zāle ar skulpturām, J. Straume ar paklājiem un ornamentiem priekš tiem un R. Pelše ar keramiku. Ieteicams visiem apmeklēt. Izst. turpināsies līdz 24. okt.

Sesonas darbs sācies.

Nacionālā opera

savu 8. darbības gadu uzsāk ar vienu no lielākiem Rimskij-Korsakova darbiem. Operas «Teika par neredzamo pilsētu Kitežu un jaunavu Fevroniju» pamattonis panteistisks, reliģiozi mistisks. Slāviskās temas vienkārši modernā harmoniskā ietērpā, izvairīšanās no sentimentalitātes, virtuozā instrumentācija — viss tas liecina par Rimskij-Korsakova augsto muzikālo inteliģenci. Izmantodams līdz beidzdam atsevišķo instrumentu īpašības, R.-K. kopskaņā dod vienu veselu, neaizmirstamu mākslas baudījumu (sev atzim. «Kauja pie Keižencas»).

Rud. Bērziņš Griškas Kutermas lomā ļoti kustīgs. Dziedājums dabisks, ārkārtīgi laba dikcija. Fevronijas loma bez temperamenta Brechman-Stengelei mazāk piemērota, kaut gan pēdējā to izpildīja ar meistarību. Sirmāis kormeistars P. Jozuus atkal stāvēja savu uzdevumu augstumos (apbrīnojams pianissimo 3. cēl.).

Par uzveduma tik labo izdošanos jāpateicās galvenām kārtām režis. P. Melņikovam un dir. E. Kuperam. Ar pēdējā izvēli un saistīšanu pie Nac. operas, direkcija attaisno uz viņu liktās cerības. Fr. B.

Nacionālais teātris ievadam devis «Vētru». — Cilvēce mīl Šekspīru, jo viņu klausīdamies mēs kļūstam garīgi tirāki un dziļāki. Šekspīrs rāda cilvēsu viņa centienos, meklējumos un maldos, viņš liek mums pārdzīvot visas cilvēcisko izjūtu gammas no trakojošā forta līdz liegām piano, no pīrmatnējā zvēriskuma līdz dievišķai apskaidrotībai.

«Vētru nevainojami dzejiski tulkojis Fr. Adamovičs.

Lugas uzvedums Amtm. Briediša vadībā rit precīzi un veikli. Mišejevas plastikā maz izdomas. Muncis

ar savu dekorat. ietēru izrādei pie-devis Dailes teātra piegaršu.

Nosvērtu Prospera tēlojumu deva T. Lācis. Labi turējās P. Baltābole un c.

M. Lengiela «Nakts serenade» ir viegla žanra, tomēr diezgan atjautīgi sakombinēts skatuves gabals.

E. Feldmanis režijā atradis īsto līniju un lugas uzvedums iznācis krāsains un dzīvs. Sagādāts pirmklasīgs trio, moderns čarlstons, etc. Dekorācijas tīri apmierinošas.

Lillijai Stengelei kā Antonijai, sā-kumā nav vajadzīgās pieskaņas, — tā ir tā pati Madame sans Gēne un grafiene Lavalet. E. Feldmaņa Tomaši ir istā vērienā, sevišķi labas beigas.

Saulieša «Nepilnīgais». Saulietis tiecas uz dziļāku pasaules skatīšanu un dzīves likteņu attēlošanu. Autors kļuvis objektīvāss, labs valodas meistars, bet vietām pietrūkst dram. darbības. Dramas galvenā figūra namdaris Māris Valks, zīmēts gan monumentāliem vilcieniem, bet ir pasīva cietēja figura. Pēdējā cīņas momentā ar zemisko apkārtni viņš atrod, ka visus ļaunos iznīcināt nevar, bet vienu nokaut nav vērts. — Bet Saulietis tic jaunatnei un domā, ka tā veiks. Mierlauka režija rūpīga. Cimermaņa desorācijas labas. — Mara tēlojumā Lācis no jauna parāda savu lielo talantu. Precīzs akcentējums, bagāts intonācijās. No negatīvo tēpu tēlojumiem viskrāsainākā ir E. ūākobsonas Mirkšiene, K. Lazdiņš mazliet šaržē, nosvērta ir J. Skaidrite. — Lugā daudz idejisku un dzejisku vērtību, kāpēc to var noskatīties ar interesi.

Dailes teātris šogad atvērās ar J. Raiņa pazīstamo — velnu nakti «Spēleju, dancoju.»

Teātra māssl. personālā notikušas pārmaiņas. Bet Smilģis vienmēr paliek nosvērts un nesalauzams, tomēr, laikam, ar mazu vientulības sajūtu.

«Spēleju, dancoju» inscenēts pēc dailnieku uztveres, piem. velnu rija ir kaislību piesātināta izdzīves vieta etc. Uzveduma darbība izlīdzināta, ritms dzīvs. Sevišķi izceļas lielle tautas skati — raustiīšanās ar dvieli, tad raganu dejas. Valda bagāta izdoma un tīrs darba prieks. Izpildījumā panākta liela vingrību, kustības un grupējuma disciplīna un skaistums. Tas smalkjūtīgās un darbīgās F. Ertneres nopelns. — O. Skulme sulīgos toņos uzbūris latviešu celtnes, līnijas stingras. Atzimējama rija ar zeltā labības kūļiem, tāpat labi kostīmi. — Diezgan devīgs arī B. Sosaars ar meldījām.

Tēlojumos Smilģis dod dvēselisku modinātāju Totu, maiga tautu meita ir Em. Viestures Lelde (tāda tā arī domāta), korekts Mārsieša Zemgus.

«Siržu divkauja». Tā ir angļu rakst. R. Šeridena (1751.—1816.) viegla milestības spēle. — Ed. Smilģis tai devis smalku formu un dziļrumu. — Tēlojumi izvesti mikstos toņos, graciozā kustībā. Sevišķu prieku ar spīrgtām humora krāsām sagādā G. Žibalts un A. Mitrevics. Viens meistars vārdos, otrs — situācijās. Lielu izveicību rāda J. Simsons, viņam drošas skatuves tradīcijām. No dāmām atzimējama E. Bramberģ ar izrunas tīrskāņu un kustības elastīgumu. Jūl. Stabulnieks.

Tuvākās novitates: Nacionālā operā drīzumā parādīsies Vagnera lielā muzikas drama «Valkira». Rež. P. Melņikovs, dir. Em. Kupers, dekorators O. Skulme. Solisti — Rebane, Brechmane-Stengele, Laube, Kaktiņš, R. Bērziņš u. c.

Nacionālais teātris trešd. 6. okt. uzved Jurjina komed. «Varonis aiz pārpratuma», rež. E. Feldmans. Piedalās — Arv. Mikelsons, L. Špilberģe u. c.

Dailes teātris sagatavo Flekera austrumnieku pasaku dramu «Assans» (tulc. Kline). Uzvedums domāts lielā stilā, titullomu tēlos pats Ed. Smilģis. Dekoratīvo ietēru darinās J. Muncis. Jūl. St.

Aizrādījumi.

Stud. Mr. Gr. «Turēsim acis vaļā!» — telpu trūkuma dēļ ievietosim num.

Doc. Lamze priekšl. un prakt. d. sāks oktobra mēn.

Eksaminēs: doc. Loebers 6. okt. pl. 6 ritā, doc. K. Puriņš 4. okt., doc. V. Vītola gada klauz. tirdzn. rēķ. 12. okt. no 11—1, doc. Maizīts ik trešd. no plkst. 10 ritā.

Par ārstata prof. ministru kab. otrdien apstiprinājis prof. J. Lautenbachu un prof. L. Kundziņu.

Nepārasta žāvāšanās sērga bija pārņēmusi visas pustukšās trešdienas rita lekcijas. Komilitoniem medīkiem derētu noskaidrot, vai tā nava bīstamās miega slimības pazīme. Tas pats novērojams garajās, līdz pat gardero-bei sniedzošās lekcijaudas maksātāju rindās.

Redakcijai piesūtītās grāmatas.

Piesūtītās grāmatas: L. U. stud. pad. grāmatn. izd. doc. Fr. Gulbja «Eksperimentālās fizisas programma», ing. silv. R. Markusa «Koku mērišanas mācība», pavairota uz rottö.

„Stud.“ pag. num. neparēzi nodrukāts tekošais numurs 102, — 112. vietā. 4. ziņu lapa iznāks ceturtdien 7. okt.

Atbildīgais redaktors: K. Upesteja.

Izdevēja:

L. U. studentu vienotību „VIENKOPA“

Lasiet un izplatiet

„STUDENTU“!

Pasteidzaties

atjaunot parakstīšanos uz laikrakstu:

«Latviju»

par pēd. gada ceturksni.

Visi pasta sūtījumi un naudas pārvedumi adresejami:

Rīgā, pasta kaste 516.

Sveicinām studējošos viņu svētkos!

sekmīgu darba gadu vēlot

Kom.-Sab. «KYMMEL»

Rīgā, Bruņinieku ielā № 2

Ed. Jaunzems un B-dri

Čaulišu fabrika un tabākas lieltirgotava
Brīvības ielā № 40

Centralā Savienība «KONZUMS»

Rīgā, Dzirnau ielā № 68

Jul. Ābols un Ābelits

Manufakturas, veļas un siku preču lieltirgotava
Rīgā, Tērbatas ielā № 7
Tālr. 9-2-6-1-4

Kolonialpreču un lauksaimniecības lieltirgotava
Rīgā, Tērbatas ielā № 45
Tālr.: 9-0-6-7-9
9-8-7-5-8

Tirdzniecības un Rūpniecības
Akc. Sab. J. Zandbergs un B-dri

Valde un galvenais kantoris Rīgā, I. Miesnieku ielā № 11

Rīgas Amatnieku Krāj-Aizd. S-ba

Kr. Barona ielā № 14

Tālrūnis 8-1-5

A. Jaunzems

Pirmā Rīgas mech. čaulišu fabrika

Tālr. 9-2-7-9-5 Rīgā, Kr. Barona (Suvorova) ielā № 21

Jāņa Gerliņa

ādu tirgotava

Tālr. 9-3-2-2-6 Rīgā, Tērbatas ielā № 4

Julijs Bukke

Grāmatu un rakstamlietu tirgotava

Tālr. 9-2-5-1-6 Rīgā, Elizabetes ielā № 18

E. Mittenieks

N. dr. meistars
Kungu apģerbu modes salons

Tālr. 9-8-6-1-9 Rīgā, Tērbatas ielā № 15/17

A. Stipnieks

Manufaktūras tirgotava

Tālr. 9-6-3-4-6 Rīgā, Kr. Barona ielā № 66/68

Š. Ozols

Mebeļu un polsterlietu darbnīca un noliktava

Tālr. 9-8-5-6-6 Rīgā, Elizabetes ielā № 20

K. Baumaņa

konditoreja

Tālr. 9-3-1-2-5 Rīgā, Kr. Barona ielā № 31

Brāļi Kalniņi

Būvpiederumu, logu stiklu, dzelzs, tērauda, lauks, un kolonialpreču tirgotava

Tālr. 9-1-2-3-6 Rīgā, Tērbatas ielā № 41

J. Salgals

Pumpju būvētava

Tālr. 9-4-7-9-7 Rīgā, Dzirnau ielā № 66, sēta

B. Zariņš

Juvelieru veikals

Tālr. 9-3-4-4-2 Rīgā, Brīvības ielā № 1

Prov. A. Tombergs

Latviešu parfimerijas fabrika

Tālr. 9-5-8-6-8 Rīgā, Karlines ielā № 4

J. M. Sņķers

Kolonial un tabākas preču lieltirgotava

Tālr. 2-3-4-2, 2-3-9-5-0 Rīgā, Kungu ielā № 29a.

„Central“ viesnīca

Tālr. 9-0-6-4-6 Rīgā, Kr. Barona ielā № 20/22

K. Ozoliņš

Drāņu tirgotava

Tālr. 2-3-9-0-0 Rīgā, Audēju ielā № 14

K. Skribis

Desu fabrika
Rīgā, Stabu ielā № 44

Noliktava un tirgotava
Tālr. 9-0-7-3-3 Kr. Barona ielā № 39

P. Ozols

Augļu ūdeņu iestāde

Tālr. 9-5-2-9-4 Rīgā, Stabu ielā № 56

Ed. Robiņš

Mēbeļu un koku apstrādāšanas fabrika

Tālr. 9-6-8-2-8 Rīgā, Brīvības ielā № 154

K. Dravnieks

ādu fabrika

Rīgā, Bauskas ielā № 94, noliktava Tērbatas ielā № 23/25

J. Vikmans

Gaļas un desu lieltirgotava

Tālr. 9-5-0-3-0 Rīgā, Blaumaņa ielā № 42/44

J. Cielavs

Kungu drēbnieks

Tālr. 2-0-4-3-6 Kungu ielā № 8 (ieceja no I. Monetu ielas)

Rich. Duncce un B-dri

Tirdzniecības nams

Tālr.: 2-0-9-9-6, 2-3-1-9-3, 2-2-7-1-7, 4-3-5-4 Jaunielā № 28

Sveicinām studējošos viņu svētkos!

Sekmīgu darba gadu vēlot.

Latv. Universitātes

Stud. pad.

Grāmatnīca

Tālr. 3-2-6-0

Rīgā, Kr. Barona ielā N° 2-a

**Latvijas Sarkanā Krusta loterejas
Nodaļa**

Tālr. 505

Rīgā, Skolas ielā N° 1

**Latv. Universitātes Studentu
padomes virtuve**

Tērbatas ielā N° 15/17

«Fiat» automobiļu pārstāvniecība

A./S. Zitmans,

Tālr. 2-2-2-1-4

Rīgā, Valņu ielā N° 3/5

A. Andersons

Spec. kungu un dāmu veļa paša fabrikācijas

Tālr. 8-5-4-6

Rīgā, Brīvības ielā N° 6

K. Bauls

Foto-studija

Rīgā, Brīvības ielā N° 17

M. Apin

Apavu tirgotāva

Tālr. 9-7-2-0-3

Rīgā, Brīvības ielā N° 10

A. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu
skārdu fabrika

Tālr. 9-2-1-2-7
Tālr. 9-5-6-2-9

Rīgā, Tērbatas ielā N° 78
Noliktava: Tērbatas ielā N° 24

K. Bodnieks

Manufaktūras un veļas tirgotava

Tālr. 9-4-0-9-4

Rīgā, Kr. Barona ielā N° 28-a
(Dzirnavu ielas stūrī)

**Latv. Zemnieku
Sav. drukātava**

Rīgā, Elizabetes ielā N° 14-a

Amerikanu tvaiku gludinātava

Dzirnavu ielā 82

(blakus Berga bazaram.)

L. Zirgu ielā 21.

Jūsu uzvalks, mētelis, dāmu kostīms, dāmu mētelis u. t. t.

10 minutes laikā

iztīrīts no putekļiem un izgludināts.

Par cenu 1s 2.

No jauna pieņem.

No jauna pieņem.

Kīmiski iztīra 4 dienu laikā. Apģērbu saņem uz vietas no pasūtītāja un piegādā bez atlīdzības.

Swehrad's

un tīmiski tīrītas
aitu ahdas

paču un ahrfemju iştirahdajumi plašā iştirahlē par semkonkurenzes zenam.

W a i r u m ā

M a s u m ā

Wahrkrasso, gehrē un tīmiski tīhra.

Bagatavo un iştirabo wišadus iştiraholus, boa, apkalles u. t. t. pehž jaunatās modes par mehrenu zenu.

**Birmīstajigu
iştiraholuhdu darbniža**

**Swehraduhdu apştirahdatawa
un tirgotawa „Wkots“**

iştir. Strašdinh, R. gā, Matīsa eelā Nr. 12 (Tērbatas eelās iştirih).

Kungu un dāmu ievēribai!

Rudens un ziemas sezonai sākoties piedāvājam: **glītus mēteļus, uzvalkus, kostīmus** no vietējiem un ārzemju drānām, lielā izvēlē visādos audumos, kā arī priekš frakām, smokingiem, ketvejiem **kreptūkus, ševjotus un marengo.**

Ieteicam katram apģērbu pasūtītājam, kas grib iegūt labus un lētus pasūtījumus, griezties tieši un pārļēcināties pie drēbniekiem

K. Mieziš un K. Strems (amata meistari, dibin. 1912. gadā)
Rīgā, Karļnes ielā N° 3/5.

Peterson-Šeibes saimniecības skola

savā 31/2 gadus pastāvēšanas laikā ieguvusi vispārīgu publikas piekrišanu. Ta darbojusēs Liepājā, Jelgavā, tagad Rīgā ar labām sekmēm. Mācekles, kas beigušas savu kursu, ir pirmklasīgas saimnieces, būs derīgas nama mātes nākotnē. Jaunremontētās telpas **Brīvības ielā N° 7** higiēniskas un ērtības ziņā līdzinās Vakar-Eiropas veikalēm.

Plaši pazīstamais dejas skolotājs **M. GREBZDE** pagājušo vasaru apmeklēdams Parīzi, tur guvis daudz jaunumu savā dejas laukā, starp citu **M. GREBZDE** ieguvis profesora titulu, kas ir pirmais un vienīgais Latvijā, tas var interesēt dejas cienītājus.

Drēbnieki

K. Mieziš un K. Strems, Karļnes ielā N° 3/5
nupat saņēmuši lielāku partiju
iekš- un ārzemju audumus.

Tie savā 14 gadus pastāvēšanas laikā ieguvusi publikas piekrišanu. Griežam pasūtītāju ievēribu uz to

M. Grebsdes

Dejas kursi

Grēcinieku iela N° 24.

Tālr. 2-1-2-8-6.

Iesācēju kurss

sāksies pirmā, 4. okt., pl. 1/28 v.

Papildu kurss

sāksies pirmā, 4. okt., plkst. 9 v.

Modernais kurss

sāksies trešā, 6. okt., plkst. 9 v.

Spec. Charleston kurss

sāksies svētd., 10. okt., plkst. 1 d.

(pieteikties iepriekš)

Spec. kurss vecākām personām

(modernās dejas)

sāksies svētd., 10. okt., pl. 3 p.

Pieteikties uz atsevišķām stundām un grupām katrā laikā.

Pirmais Muzikas Instituts Rīgā

(dib. no E. Ziegerta 1864. g.)

Marijas ielā 21-a, dz. 9. Tālr. 92881.

Pilnīga muzikāla izglītība pēc Latv. Konservatorijas programmu.

Jaunu skolnieku uzņemšana katrā laikā.

Tuvākas ziņas kanclerjā.

Direktors: **G. Peins.**